

Módulo IX: Transporte sostenible

Módulo IX: Transporte sostenible

1. O transporte e o seu impacto sobre o medio.

Un dos obxectivos máis importantes da política da Unión Europea consiste en separar o crecemento económico dos países membros do aumento do volume de vehículos necesarios para cubrir as súas necesidades.

Non obstante, de todos é sabido que a realidade actual é máis ben contraria a este principio: Ano tras ano o parque de vehículos utilitarios vai en aumento, así como o número de avións postos en ruta, etc.

As tendencias do sistema de transporte actual quedan reflectidas nas seguintes afirmacións:

- O volume de vehículos aumenta continuamente debido ao estilo de vida que seguimos.
- O transporte por estrada e o aéreo crecen con máis rapidez que o resto dos sistemas de transporte.
- Existe un enorme aumento na construción de infraestruturas de transporte (estradas, liñas de ferrocarril, aeroportos e terminais, etc.) que fomentan o uso de transportes máis contaminantes.
- A política de prezos actual non reflicte o custo ambiental dos produtos, xa que se segue favorecendo a compra de automóbiles fronte ao uso do transporte público.

Cada vez hai un parque de vehículos máis numeroso

O incremento no volume de transporte leva consigo unha serie de **consecuencias negativas sobre o medio**, sobre todo a dous niveis:

- **Cambio Climático:** debido ao aumento das emisións de gases invernadoiro que emite a queima dos combustibles.

- **Perda de biodiversidade:** acentúase a presión sobre os ecosistemas naturais debido a varias causas, entre elas a perda de espazo natural, os cambios nas condicións de luz e humidade, así como a fragmentación dos hábitats.

Como aspecto positivo, os progresos tecnolóxicos están a permitir reducir os niveis de contaminación atmosférica xerados polo transporte. Non obstante, necesítanse máis iniciativas? para resolver o problema da contaminación atmosférica nas urbes.

As estradas adoitan cortar zonas naturais, fragmentando os hábitats

2. Que é o transporte sostible?

É un sistema que permite o transporte de persoas e mercadorías a uns custos sociais e ambientais menores aos actuais, reducindo o peso do vehículo privado como medio de transporte e do petróleo como fonte de enerxía.

A mobilidade sostible implica profundas modificacións no comportamento humano co fin de garantir a calidade de vida actual e das xeracións futuras. Non é un simple cambio de fonte de enerxía, senón que tamén leva consigo a utilización doutros de medios de transporte.

A mobilidade sostible susténtase en tres piares:

- . Racionalización e restrición do uso do vehículo privado
- . Potenciación do transporte público
- . Planificación territorial axeitada

Se falla unha destas tres premisas, a mobilidade vólvese insostible. É dicir, non existen modelos de transporte público que funcionen correctamente sen unha previa restrición do uso do vehículo privado ou unha planificación territorial axeitada.

Para transferir o sistema habitual de transporte cara á ecomovilidad, débese reorganizar o espazo público existente e adaptalo para permitir desprazamentos de forma sostible, cómoda e segura. Iso implicaría unha serie de medidas:

- Mellorar e ampliar as beirarrúas e itinerarios a pé
- Crear e/ou aumentar os chamados "carrís bici" nas cidades
- Potenciar o transporte público e priorizar a súa circulación sobre o privado mediante carrís exclusivos e preferencia semafórica.
- Fomentar o uso masivo do ferrocarril e do barco para o transporte de mercadorías.

QUE PODEMOS FACER?

Dende a nosa posición, o mellor que podemos facer é establecer como prioritario o uso do transporte público sobre o privado (e non ao revés como se veu facendo ata agora). Deberemos ter en conta que:

A. Na cidade: os medios de transporte público urbano (autobús, metro, tranvía, tren lixeiro e convencional) ofrecen unha resposta satisfactoria á mobilidade urbana. En cidades pequenas e medianas, o transporte público en superficie (autobús e tranvía) ofrece as mellores prestacións se circula en plataforma reservada en zonas colapsadas e dispón de prioridade. En cidades máis extensas, debe engadirse ademais unha rede troncal de poucas paradas e liñas de metro, de autobuses de alta capacidade ou trens convencionais que compensen os traxectos máis longos

O tranvía é unha opción pouco contaminante

B. Entre cidades: o transporte público non remata na cidade, posto que gran parte da conxestión e contaminación procede de vehículos que veñen de fóra. Por iso é tan importante dotar de transporte público tanto ás grandes cidades como as zonas interurbanas. É moi importante crear un servizo integrado de ferrocarrís e autocares coordinados en horario que cubran a totalidade do territorio en función da demanda.

3. Obxectivos europeos para a promoción do transporte sostible.

Dende a Unión Europea, trazáronse os obxectivos máis importantes para a implantación efectiva da ecomovilidad:

Nun primeiro informe, estes obxectivos, e as medidas a desenvolver para conseguilos, recolléronse no "**Libro Branco do Transporte**" con validez ata o 2010 e co obxectivo de establecer as bases para o desenvolvemento dunha política sostible do transporte en toda Europa.

Os obxectivos agrupáronse en 4 áreas:

A. Reequilibrar os modos de transporte

- Reforzar o transporte por estrada
- Revitalizar o ferrocarril para aumentar a súa utilización por parte dos usuarios.
- Controlar o crecemento do transporte aéreo.
- Adaptar o sistema marítimo e fluvial (mellora da seguridade e tráfico).
- Vincular os distintos modos de transportes.

B. Suprimir os puntos de conxestión

- Fomentar redes exclusivas para o transporte de mercadorías.
- Crear redes rápidas para pasaxeiros.
- Aumentar o presuposto na mellora de infraestruturas ferroviarias.

C. Desenvolver unha política de transportes ao servizo dos usuarios.

- Desenvolver políticas máis activas sobre seguridade vial.
- Examinar e informar sobre os verdadeiros custos do transporte para os usuarios.
- Centrar os dereitos e obrigas dos usuarios.

D. Controlar os efectos da globalización dos transportes.

- Conectar todos os países membros e candidatos da UE con infraestruturas de transporte, con calidade e eficiencia, sobre todo na área do ferrocarril.
- Velar polo cumprimento da lexislación de transportes en todos os estados da Unión.
- Dotar a toda a rede de infraestruturas dun sistema de navegación por satélite de cobertura mundial.

A mellora das liñas de ferrocarril a nivel europeo é unha prioridade

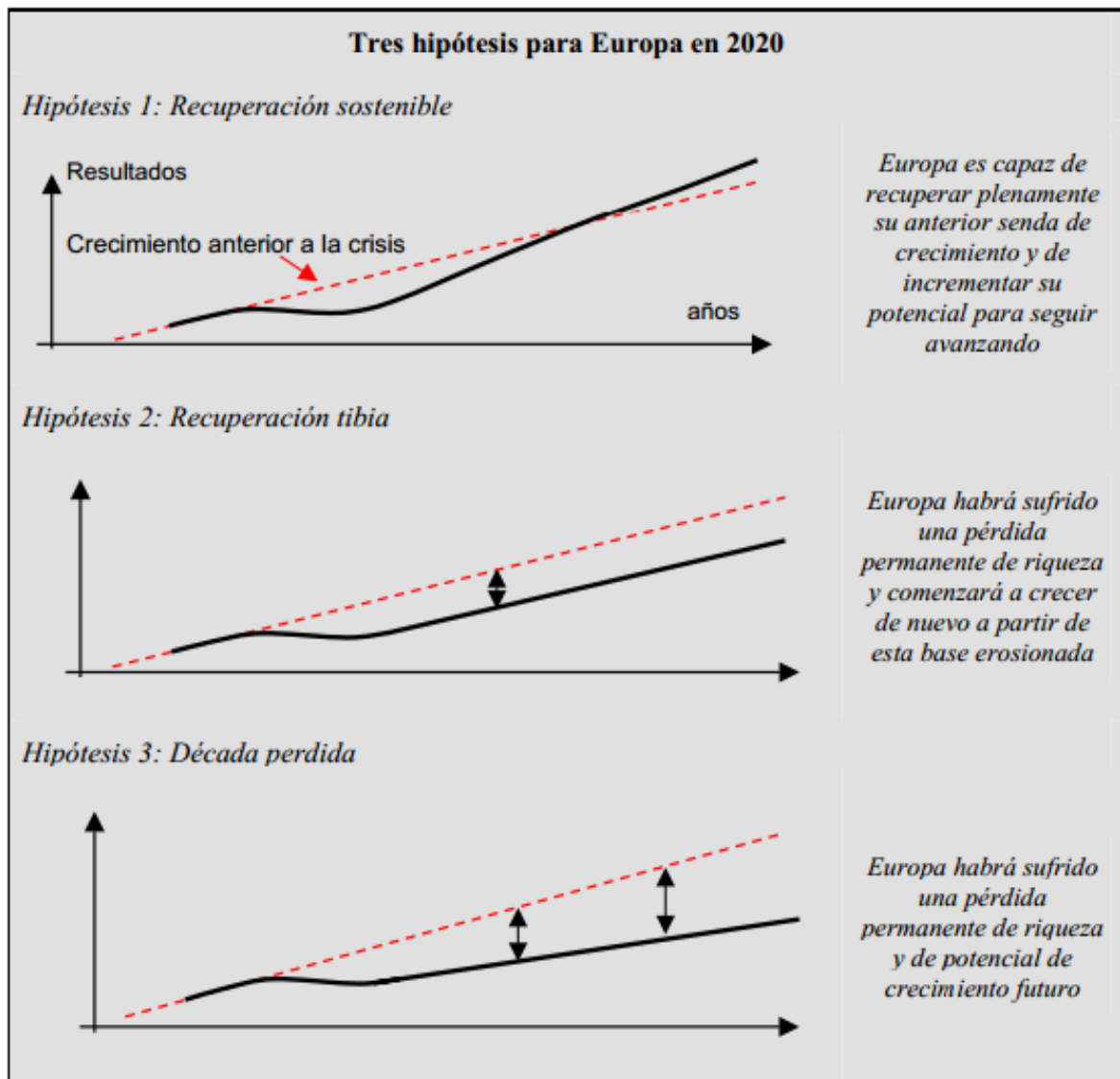
Actualmente na Comisión Europea fixouse un novo plan estratéxico baixo o lema: "EUROPA 2020: Unha estratexia para un crecemento intelixente, sostible e integrador"

Nel recóllense os novos obxectivos establecidos para o ano 2020.

En canto á mobilidade sostible, este Plan contempla:

- Unha Europa que utilice eficazmente os recursos», para axudar a desligar crecemento económico e utilización de recursos, apoiar o cambio cara a unha economía con baixas emisións de carbono, incrementar o uso de fontes de enerxía renovables, modernizar o noso sector do transporte e promover a eficacia enerxética.
- Desenvolver unha axenda de investigación estratéxica centrada en grandes retos como a seguridade enerxética, o transporte, o cambio climático e o uso eficaz dos recursos, a saúde e o envellecemento, os métodos de produción respectuosos do medio e a xestión do territorio.
- Presentar propostas para modernizar e reducir as emisións de carbono no sector do transporte contribuindo así a incrementar a competitividade.
- Desenvolver infraestruturas de transporte e enerxía intelixentes, modernizadas e totalmente interconectadas e usar plenamente as TIC.
- Centrarse na dimensión urbana do transporte, onde se xeran gran parte da conxestión e as emisións.
- Axudar a desligar crecemento económico e uso de recursos, reducindo as emisións de carbono da nosa economía, incrementando o uso de enerxías renovables, modernizando o noso sector do transporte e promovendo un uso eficaz da enerxía.

Estes obxectivos parten do xa logrado ou establecido anteriormente. No Plan tamén se fala de tres posibles escenarios futuros cara aos que podería dirixirse a actividade económica europea, que se observan na seguinte figura

Fuente: www.europa.eu/commission_2010-2014

4. Decálogo de consellos para o uso dos transportes de xeito sostible.

DEZ CONSELLOS PARA CONTRIBUÍR AO TRANSPORTE SOSTIBLE

1. En traxectos curtos, o mellor é que vaias camiñando: é beneficioso para a túa saúde e nada contaminante.
2. Se o traxecto é algo máis longo, utiliza a bicicleta.
3. Trata de evitar o uso do coche en traxectos urbanos e interurbanos: utiliza sempre o transporte público (autobús, metro, tranvía...)
4. Para traxectos ou viaxes máis longas, intenta evitar o uso do avión, xa que o seu combustible é altamente contaminante e xera enorme contaminación acústica.
5. Para estes grandes desprazamentos, o tren é unha opción moi cómoda e fiable, e con menos consecuencias negativas para o medio.
6. Intenta compartir o coche con compañeiros e amigos que fagan un percorrido similar ao teu; deste xeito evitamos que circulen vehículos cun só usuario.
7. Utiliza o sistema "Carsharing": dispón dun coche cando o desexes sen os inconvenientes e gastos que supón telo en propiedade: mantemento, reparacións, seguros... Só pagarás polo uso que realices.
8. Se non podes evitar o uso de automóbiles, motocicletas, etc., ten en conta:
  - a. As emisións que xeran e se cumpres coa lexislación (ITV)
  - b. A contaminación acústica que producen e como evitala
  - c. Non conduzas con continuas aceleracións e freadas, xa que se incrementa o gasto de combustible, e polo tanto as emisións.
  - d. Conduce sempre a velocidades medias e de xeito uniforme para que o consumo sexa menor.
9. Se compras vehículos a motor, asegúrate de que sexan ecolóxicos, eléctricos ou híbridos.